

Datum
2023-11-15

Diarienummer
Ä 2023-24

Remiss av delbetänkandet Etablering för fler – jämställda möjligheter till integration (SOU 2023:24). Dnr Ä 2023-2673

Tillväxtverket arbetar för konkurrenskraftiga företag och hållbar utveckling i alla delar av Sverige. Remissvaret är skrivet utifrån denna utgångspunkt.

Tillväxtverket välkomnar utredningens förslag om att främja utrikes födda kvinnors etablering på arbetsmarknaden. Det är av stor vikt att skapa bättre förutsättningar för denna målgrupp att snabbare integreras och blir självförsörjande. Tillväxtverket delar uppfattningen om att ett högt arbetskraftsdeltagande är centralt för en välfungerande samhällsekonomi och underlättar företagens kompetensförsörjning.

Tillväxtverkets synpunkter

Utredningen präglas av en ensidig inriktning mot individuella och myndighetsrelaterade aspekter när det gäller etableringsfrågan. Fokus ligger främst på individers anpassning och myndigheternas insatser utan att fullt ut väga in det strategiska perspektivet som involverar arbetsgivare och näringslivets specifika krav och behov. Utredningen förbiser därmed företagen som aktörer och katalysatorer för en snabbare integrationsprocess på arbetsmarknaden. För att integrationen också ska underlätta företagens kompetensförsörjning bör följande synpunkter beaktas:

- Tillväxtverket har tidigare erhållit regeringsuppdrag om att skapa enklare vägar till jobb och kompetensförsörjning i näringslivet¹ samt att förbättra nätverk och kontakter på arbetsmarknaden för utrikes födda kvinnor². En slutsats som kan vi dras är att de insatser som lyckat bäst med att tillgodose,

¹ Uppdrag att skapa enklare vägar till jobb och kompetensförsörjning i näringslivet N2018/01053/KSR

² Uppdrag att förbättra nätverk och kontakter på arbetsmarknaden för utrikes födda kvinnor N2018/01430/KSR

det vill säga matcha, arbetsgivarnas kompetens och individers behov av utveckling är att de har tagits fram och drivits av arbetsgivare eller i mycket nära samarbete med arbetsgivare eller branscher med konkreta kompetensförsörjningsbehov. Detta perspektiv saknas i utredningens förslag.

- För att effektivt motverka utanförskap och underlätta kompetensförsörjningen framhåller Tillväxtverket vikten av att de föreslagna etableringsinsatserna tydligare grundas på företagets faktiska behov av kompetens. De metoder som står till buds (exempelvis behovskartläggning, yrkeskompetensbedömningar, validering, praktik mm), bör kopplas till och involvera näringslivet, antingen branscher eller specifika företag, för att bli framgångsrika. Det är i samverkan med näringslivet som dessa insatser kan anpassas för att bäst möta arbetsgivarnas faktiska krav på kompetens och därigenom främja hållbara resultat.
- Tillväxtverket anser att etableringsinsatser bör riktas mot de branscher som har störst potential att fungera som inkörsport på arbetsmarknaden. Analyser gjorda av Tillväxtverket inom ramen för regeringsuppdraget om kompetensförsörjningen inom besöksnäringen respektive livsmedelsbranschen visar att båda dessa branscher har stor möjlighet till att bidra till en ökad integration på arbetsmarknaden.
- Utredningen bortser från betydelsen av entreprenörskap som en strategi för integration på arbetsmarknaden för målgruppen. Trots att utredningen refererar till en OECD-lista som betonar vikten av att informera anhöriginvandrare om möjligheterna till entreprenörskap (s.175), saknas konkreta förslag baserade på denna rekommendation. Tillväxtverket, inom ramen för regeringsuppdrag för att främja utrikes födda kvinnors företagande³, har visat att beprövade insatser för företagsförberedelse och företagsutveckling kan främja ökad integration, minska segregation och stödja eget företagande.
- I beaktande av målgruppens behov bör även utvecklingen och starten av sociala företag, uthyrnings-/praktikföretag och andra innovativa lösningar för att överbrygga gapet mellan utbildning och anställning övervägas som en möjlig strategi. Utredningen uppmärksammar visserligen idéburna organisationers roll som kompletterande verksamheter, men det saknas konkreta förslag på hur dessa aktörer aktivt kan engageras för att främja integrationen.

Beslut i detta ärende har fattats av avdelningschef Tim Brooks.

Josef Lannemyr har varit föredragande. Jan Persson, Eva-Britt Grönberg och Maria Ljung Westin, har deltagit i beredningen.

Tim Brooks

Josef Lannemyr

³ Uppdrag Främja utrikes födda kvinnors företagande N2018/00213/FF